

Inovovaný Školský vzdelávací program
pre 2. stupeň ZŠ – ISCED 2

Vzdelanie ti otvorí dvere do sveta úspechu

Vzdelávací program

Stupeň vzdelania ISCED 2

Dĺžka štúdia 5-ročná

Vyučovací jazyk: **slovenský**

Študijná forma – **denná**

Druh školy: **štátna**

Predkladateľ:

Názov školy: Základná škola, Beethovenova 11, Nitra

Adresa: Beethovenova 1, 949 11 Nitra

IČO : 37861352

Riaditeľ školy: Mgr. Ľubomír Svitač

Koordinátor pre tvorbu ŠVP: Mgr. Beáta Pillajová

Ďalšie kontakty : PaedDr. Ján Zima

Zriaďovateľ: Mesto Nitra

Názov: MÚ Nitra

Adresa: Štefánikova tr. 60, 95006 Nitra

Kontakty: 037/6502111

Platnosť dokumentu od 01. 09. 2015

Podpis riaditeľa

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidované ŠkVP Dátum	Zaznamenané inovácie, zmeny, úpravy a podobne
	30. 6. 2017	Upravený obsah ÚC pre OŽZ

I. Všeobecná charakteristika školy

Poloha školy, prostredie, jej priestorové podmienky a vybavenie, aktívny a obetavý prístup pedagogických pracovníkov k výchovnovzdelávacej práci s deťmi, veľká ponuka záujmovej činnosti pre žiakov a možnosti ostatných vzdelávacích, športových a záujmových činností na sídlisku Klokočina, spoločne vytvárajú priaznivé podmienky pre ďalší úspešný rozvoj školy, bez ohľadu na súčasný nepriaznivý demografický vývoj. Chceme, aby naša škola i naďalej bola školou, kde deti budú chodiť rady a kde sa budú dobre cítiť aj ich rodičia. Učíme žiakov k samostatnosti, slušnosti a k primeranej hrdosti. Rozvíjame ich schopnosti a nadanie.

1. Veľkosť školy

Budovu ZŠ tvorí jednoliaty objekt, ktorý je rozdelený na pavilóny A, B, C, E, F nasledovne:

Pavilón A, B, C je štvorpodlažná budova s výťahom, kde sa nachádza prevažná väčšina tried a kabinetov. Pavilón D tvorí vestibul a átrium školy. Dve telocvičnice, štyri šatne, sprchy a kabinety pre učiteľov TEV tvoria pavilón E. Školská jedáleň s kuchyňou a výmenníkovou miestnosťou tepla tvoria pavilón F. V pavilóne G sa nachádzajú tri triedy ročníkov 1. - 4. a dielne.

Škola je umiestnená na okraji sídliska a jej areál okrem rôznych ihrísk pokrýva veľké množstvo stromov a kríkov, čo spolu vytvára priestor pre športové vyžitie a oddych.

2. Charakteristika žiakov

Prevažnú časť žiakov tvoria deti z okolitého sídliska, časť žiakov dochádza zo susedných mestských častí. Vzdelávanie prebieha v 11 triedach. Je zamerané na rozvoj osobnosti žiaka, podporu individuálnych záujmov a nadania, na starostlivosť o žiakov so špeciálnymi vyučovacími potrebami. Od prvého ročníka sa žiaci učia prvý cudzí jazyk a od siedmeho ročníka si môžu vybrať druhý cudzí jazyk.

2.1 Organizácia prijímacieho konania

Podmienkou postupu žiaka do 5. ročníka je ukončené primárne vzdelávanie žiakov (ISCED 1), o ktorom žiak získal na konci 4. ročníka platný doklad.

3. Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí riaditeľ školy, dvaja zástupcovia riaditeľa (pre 1. a 2. stupeň), 28 učiteľov a učiteľiek, výchovná poradkyňa, 8 pracovníčok ŠKD, školský psychológ a špeciálny pedagóg. Zbor je zmiešaný, s veľkou prevahou žien. Všetko sú to skúsení pedagógovia. Škola dbá na zvyšovanie pedagogickej práce, podporuje ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov. Pravidelne sa zúčastňujú školení a seminárov potrebných pre ich ďalší odborný rast.

3.1 Ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

V rámci celoživotného vzdelávania pedagogických zamestnancov má veľký dopad na celkovú úroveň kvality výchovno-vzdelávacieho procesu kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.

Kontinuálnym vzdelávaním sledujeme nasledovné ciele :

- Uvádzať začínajúcich pedagógov do praxe.
- Udržiavať a zvyšovať kompetenciu pedagogických zamestnancov, t. j. spôsobilosť efektívne vychovávať a vzdelávať žiakov .
- Motivovať pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti.
- Zdokonaľovať osobnostné vlastnosti pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovať pedagogickým zamestnancom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému, napr. pedagogický výskum, tvorba ŠkVP, tvorba štandardov, tvorba pedagogickej dokumentácie (pokiaľ bude v platnosti v dobiehajúcich ročníkoch) atď.
- Pripravovať pedagogických zamestnancov pre prácu s modernými materiálnymi prostriedkami: videotchnikou, výpočtovou technikou, multimédiami a pod.
- Zhromažďovať a rozširovať progresívne skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovať operatívny a časovo aktuálny transfer odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.

- Pripravovať pedagogických zamestnancov na získavanie prvej a druhej atestácie.

Každý pedagogický i odborný zamestnanec školy má možnosť ďalšieho vzdelávania za rovnakých podmienok. V súlade s platnou legislatívou je aktualizovaný Plán kontinuálneho vzdelávania na príslušný školský rok.

4. Dlhodobé projekty

Škola je zapojená do nasledujúcich projektov:

- *Detský čin roka.* V tomto projekte je škola zapojená už niekoľko rokov.
- *Škola podporujúca zdravie.* Projekt sa realizuje od jeho počiatočného vyhlásenia. Cieľom projektu je harmonický, telesný a duševný vývoj dieťaťa, zabezpečenie ochrany pred sociálno-patologickými javmi, ako je fyzické a psychické týranie, ohrozovanie mravného vývinu a jeho bezpečnosti pri práci. Škola má podrobne vypracovaný plán práce, ktorý sa zaoberá problematikou diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatnými problémami intolerancie.
- *Škola otvorená športu.* Realizuje sa od roku 2004.
- *Škola bez alkoholu, cigariet a iných drog.* Dlhodobý projekt primárnej prevencie sociálno-negatívnych javov.
- *Moderné vzdelávanie – digitálne vzdelávanie pre všeobecno – vzdelávacie predmety.*
- *Elektronizácia vzdelávacích systémov regionálneho školstva.*
- *Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí.*
- *Aktivizujúce metódy vo výchove.*
- *Zvyšovanie kvality vzdelávania v ZŠ s využitím e – testovania.*

5. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Rodičia dostávajú informácie o výsledkoch vzdelávania prostredníctvom žiackych knižiek, osobne alebo telefonicky podľa ich prania. Prostredníctvom Rady rodičov, ktorá je zložená zo zástupcov jednotlivých tried, sa informácie dostávajú na triedne rodičovské združenie konané podľa potreby, zväčša trikrát ročne formou skupinových, resp. individuálnych pohovorov.

V roku 2007 vzniklo Občianske združenie pri ZŠ Beethovenova, ktoré pomáha škole najmä finančne. Rada školy sa pravidelne stretá štyrikrát ročne. Prostredníctvom jej členov, poslancov za mesto Nitra, sa riešia problémy školy u jej zriaďovateľa. Škola aktívne spolupracuje aj s inými inštitúciami v meste Nitra.

Veľmi úzka je spolupráca s CPPP a P v Nitre najmä pri výchove a vzdelávaní žiakov zo ŠVVP, ďalej s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny v Nitre – sociálnou kuratelou najmä, čo sa týka práce so žiakmi zo sociálne slabého prostredia.

6. Priestorové a materiálo–technické podmienky školy

Na zlepšenie materiálnych podmienok školy sa snažíme získavať prostriedky od zriaďovateľa, sponzorov, z vlastného rozpočtu, prenájmu a v neposlednom rade vlastnými aktivitami ako sú zbery druhotných surovín a získaním dvoch percent dane od fyzických a právnických osôb prostredníctvom Občianskeho združenia pri ZŠ. Škola má veľmi dobré priestorové vybavenie. Okrem základných tried má tri počítačové učebne, štyri učebne cudzích jazykov, učebňu chémie, učebňu fyziky, učebňu etickej výchovy, knižnicu, prípravovňu na sadenie a pestovanie kvetov, dve telocvične, štyri šatne pre cvičiacich so sprchami, posilňovňu a dielňu. Tieto odborné učebne umožňujú plne realizovať učebné osnovy a učebné varianty. Všetky tieto miestnosti sú vybavené potrebným materiálom pre vyučovací proces a počas školského roka ich v maximálnej miere využívajú žiaci a učitelia našej školy. V areáli školy sa nachádza polyfunkčné ihrisko s umelou trávou, dva tenisové kurty, ihrisko s asfaltovým povrchom, antuková bežecká dráha, doskočisko a priestor na vrhy. Škola má k dispozícii átrium s výsadbou zelene. Počas priaznivého počasia sa tu uskutočňuje vyučovanie jednotlivých tried podľa zväženia učiteľa. Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami majú svoju špeciálnu triedu. Pravidelne dopĺňame kabinety o nové a aktuálne pomôcky.

7. Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci a pedagogickí pracovníci cítili v škole čo najpríjemnejšie, treba klásť dôraz na upravené a estetické prostredie tried, chodieb a areálu školy. Všetky informácie o aktualitách školy sa žiaci dozvedajú na informačných tabuliach a cez školský rozhlas. Nástenky na chodbách slúžia ako propagácia pre jednotlivé predmety. Triedne nástenky informujú žiakov o aktuálnych výročiach a o živote v ich triede. Pri každej činnosti sa učitelia snažia, aby medzi žiakmi bola priateľská atmosféra. Ďalšie informácie sa nachádzajú na webovej stránke školy <http://zsbeethovenova.edupage.org/>

8. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

1. Poučenie o BOZP:

- a) pre žiakov sa uskutočňuje na začiatku školského roka na triednických hodinách, na úvodných hodinách predmetov vyžadujúcich zvýšenú pozornosť na bezpečnosť, pred exkurziami, výletmi, kurzami a opätovne na triednických hodinách v prípade úrazu v triede,
- b) pre pedagogických i nepedagogických pracovníkov sa uskutočňuje v mesiaci august pravidelné preškolenie z oblasti BOZP, PO s dvojročným cyklom preverenia vedomostí, v prípade vedúcich pedagogických pracovníkov s jednoročným cyklom preverenia vedomostí,
- c) pre začínajúcich pracovníkov sa uskutočňuje vstupné školenie.

2. Aktualizácia školského poriadku sa uskutočňuje každoročne na začiatku školského roka i priebežne po zistení jeho nedostatkov.

3. Akcie mimo areálu školy sa uskutočňujú so žiakmi len po písomnom súhlase zákonných zástupcov žiakov.

4. Podľa plánu revízií sa pravidelne uskutočňujú všetky revízie s následným odstránením zistených závad.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele a zameranie)

- Snažiť sa , aby si žiaci osvojili znalosti a zručnosti využiteľné v ich budúcom živote.
- Každému žiakovi umožniť dosiahnuť maximálne vzdelanie v rámci jeho individuálnych možností za pomoci vhodného využitia jeho záujmov a schopností.

- Snažiť sa o redukciu stresujúcich faktorov a snažiť sa o to, aby čas strávený v škole bol pre žiakov a učiteľov príjemný.
- Výchovno-vzdelávaciu činnosť smerovať k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.
- Pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného sebamotivácie k celoživotnému vzdelávaniu.
- Dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov našej školy.
- Zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
- Formovať u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
- Vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.

2. Zameranie školy

Vzdelávací program nadväzuje na tradície a všetko pozitívne z predchádzajúcej činnosti školy a jej úspešných výsledkov. Stálou súčasťou našej práce bude vytvorenie bezpečného, zdravého, primerane náročného, estetického a motivujúceho školského prostredia.

Naša základná škola je miestom, kde sa v plnom rozsahu uplatňuje humanistický a profesionálny prístup k výchove a vzdelávaniu. Našou základnou filozofiou je otvorenosť a vzájomná spolupráca učiteľov, žiakov a rodičov, ktorí sú si navzájom rovnocennými partnermi. Do výchovno-vzdelávacieho procesu implementujeme i prvky moderných alternatívnych vyučovacích metód a foriem práce (projektové vyučovanie, prezentácie, zavádzanie informačno-komunikačných technológií).

Chceme rozvíjať tvorivosť a individuálne schopnosti žiakov – v rámci stratégie školy prispôbiť tejto úlohe inováciu vyučovania. Využívať integrované vyučovanie, zmysluplné učenie formou exkurzií a práce so žiakmi na individuálnych projektoch. Individuálnu projektovú prácu žiakov propagovať a verejne prezentovať.

Zárukou plnenia našich zámerov je kvalifikovaný pedagogický zbor.

Škola poskytuje žiakom všeobecne orientované základné vzdelanie a výchovné pôsobenie s osobitným dôrazom :

- na vyučovanie cudzích jazykov

Rozvíjať jazykové zručnosti žiakov v cudzích jazykoch (ANJ, NEJ, RUJ). Umožniť žiakom na 1. a 2. stupni podľa záujmu okrem povinného jazykového vyučovania učiť sa ďalší cudzí jazyk. Zapájať žiakov školy do jazykových a literárnych olympiád a udržiavať dobrú odbornú úroveň vyučovania cudzích jazykov. Na výučbu využívame odborné jazykové učebne, ktoré sú vybavené množstvom pomôcok. Od prvého ročníka vyučujeme cudzí jazyk podľa výberu rodičov. Od siedmeho ročníka žiaci priberajú druhý cudzí jazyk podľa výberu. Na prvom stupni pracujeme metódou CLIL (Content Language Integrated Learning), ktorá bola u nás odskúšaná v rámci medzinárodného projektu Socrates.

- na prácu s počítačom

Dosiahnuť počítačovú gramotnosť žiakov, aby každý žiak, ktorý ukončí školu ovládal užívateľsky počítač a vedel pracovať s internetom. Zavádzať počítače do predmetového vyučovania. Poskytovať počítačové vybavenie a internet v škole pre záujmovú činnosť detí. Výučba prebieha v troch odborných učebniach informatiky, ktoré sú vybavené modernými počítačmi.

3. Profil absolventa

Absolvent našej školy by mal svojím vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný vytvárať dobré medzilidské vzťahy, byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, rodine a v spoločnosti, byť schopný starať sa o svoje fyzické a psychické zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami. Poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýzy) a diskutovať o prírodovedných otázkach, mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov, mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín, dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania, ovládať dva svetové jazyky, mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy, byť si vedomý svojich kvalít, byť pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

3.1 Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

3.1.1 Spôsob

V kompetencii triedneho učiteľa je zorganizovať pre žiakov slávnostnú rozlúčku.

3.1.2 Podmienky

K ukončeniu nižšieho sekundárneho vzdelávania musia byť každým žiakom zrealizované výstupné kontrolné práce, ktoré sú klasifikované známku. Ak je žiak v čase písania kontrolnej práce neprítomný, túto prácu vykoná v náhradnom termíne, ktorý určí vyučujúci učiteľ.

Nižšie sekundárne vzdelávanie je ukončené za predpokladu, že žiak na konci školského roka nie je hodnotený stupňom prospechu nedostatočný zo žiadneho predmetu.

3.1.3 Vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň školy získa žiak nižšie stredné vzdelanie poskytované základnou školou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie“.

Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Ukončenie nižšieho sekundárneho vzdelávania je v súlade s vyhláškou 320/2008 Z. z. Ministerstva školstva Slovenskej republiky z 23. júla 2008 o základnej škole.

Vysvedčenie bude žiakovi slávnostne odovzdané v termíne na to určenom Pedagogicko-organizačnými pokynmi na príslušný školský rok.

4. Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie. Využívame IKT vo vyučovaní. Školský špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc

žiakom so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami. Intenzívne spolupracuje s rodičmi týchto žiakov a učiteľmi, ktorí ich učia. Enviromentálna výchova je zapracovaná do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Žiaci majú o túto oblasť veľký záujem. Pravidelne sa zúčastňujú prírodovedných súťaží.

Pri prevencii drogových závislostí sa zapojíme do všetkých dostupných aktivít. Veľmi osvedčenou formou je blokové vyučovanie, ktoré umožní zefektívniť výučbu prepojením viacerých predmetov a zníži záťaž žiakov.

Budeme sa snažiť dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Chceme si všímať ich talent a rozvíjať ho. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

5. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi potrebami

5.1 Žiaci so zdravotným znevýhodnením

Za žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami sú považovaní žiaci so zdravotným postihnutím (telesným, zrakovým, sluchovým, mentálnym autizmom, vadami reči, súbežným postihnutím, viacerými vadami a vývojovými poruchami učenia alebo správania), žiaci so zdravotným znevýhodnením (zdravotným oslabením, dlhodobým ochorením a ľahkými zdravotnými poruchami prechádzajúcimi k poruchám učenia alebo správania) a žiaci so sociálnym znevýhodnením.

V súčasnej dobe je na škole psycholog a špeciálny pedagóg, ktorý spolupracujú s pedagogicko-psychologickými poradňami. Vyhľadávajú žiakov s vývojovými poruchami učenia v jednotlivých triedach a následne so súhlasom rodičov a v spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradňou diagnostikujú poruchy u detí. Pani učiteľky spoločne so psychológom a špeciálnym pedagógom vypracujú individuálny vzdelávací plán, ktorý schvaľuje riaditeľ školy. Špeciálny pedagóg poskytuje všetkým individuálnu starostlivosť v učebni špeciálnej pedagogiky. Na vyučovanie používa špeciálne pomôcky, ktoré pomáhajú k efektívnej výuke a umožňujú získať požadované vedomosti. Pri hodnotení výsledkov žiakov učiteľia zohľadňujú druh, stupeň a mieru postihnutia alebo znevýhodnenia.

5.2 Žiaci s nadaním

Rovnako veľkú pozornosť, ktorú venujeme deťom so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, sa snažíme venovať aj deťom mimoriadne nadaným. Pozornosť je venovaná

včasnej identifikácii mimoriadne nadaných žiakov. Učitelia sa na vyučovanie zodpovedne pripravujú, aby vedeli pružne reagovať na prípadné postrehy a otázky.

Nadaným deťom umožňujeme pracovať vlastným tempom. Pozornosť je venovaná nielen rozvíjaniu ich talentu, ale aj k ich osobnej výchove. Vedeťme ich k rovnakému prístupu k ostatným deťom, učíme ich k tolerancii a ochote pomáhať slabším žiakom. Pri vyučovaní bývajú títo žiaci poverovaní vedením pracovných skupín. Majú možnosť riešiť problémové úlohy prekračujúce rozsah základného učiva.

6. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov.

Na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania ISCED 2 sú realizované nasledovné prierezové témy

- Multikultúrna výchova
- Mediálna výchova
- Osobnostný a sociálny rozvoj
- Environmentálna výchova
- Dopravná výchova- výchova k bezpečnosti v cestnej premávke
- Ochrana života a zdravia
- Tvorba projektu a prezentačné zručnosti
- Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
- Finančná gramotnosť

6.1 Multikultúrna výchova

Multikultúrna výchova je zaradená do obsahu vzdelávania s ohľadom na slovenské kultúrne prostredie, kde po stáročia spolunaživali príslušníci rôzneho etnického, národného náboženského a kultúrneho pôvodu. Tradičná kultúrna rozmanitosť sa pritom v súčasnosti ešte prehlbuje vďaka viacerým trendom, ktoré sa často zastrešujú pojmom globálizácia. Jedným z týchto trendov, ktorý výrazne zvyšuje rozmanitosť kultúr na Slovensku, je migrácia príslušníkov vzdialenejších a doposiaľ nepoznaných kultúr a subkultúr. Multikultúrnosť slovenskej spoločnosti však nikdy neznamenala len pokojné spolunažívanie rôznych skupín obyvateľov, ale vždy bola a dodnes je poznačená aj predsudkami a stereotypmi, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti a rasizmu či xenofóbie.

Žiaci všetkých vekových kategórií sú čoraz častejšie v osobnom aj verejnom živote vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a v čoraz väčšej miere sa budú dostávať do kontaktu s príslušníkmi iných kultúr. Preto je potrebné, aby boli na tieto výzvy pripravení, a aby boli schopní rozoznať, rešpektovať a podporovať rôzne kultúrne ukotvenie vo svojom okolí. Cieľom prierezovej témy multikultúrna výchova je preto výchovné a vzdelávacie pôsobenie zamerané na rozvoj poznania rozličných tradičných a nových kultúr a subkultúr, akceptáciu kultúrnej rozmanitosti ako spoločenskej reality a rozvoj tolerancie, rešpektu a prosociálneho správania a konania vo vzťahu ku kultúrnej odlišnosti. Edukačná činnosť je zameraná na to, aby škola a školské vzdelávanie fungovali ako spravodlivé systémy, kde majú všetci žiaci rovnakú príležitosť rozvíjať svoj potenciál. Žiaci spoznávajú svoju kultúru aj iné kultúry, históriu, zvyky a tradície ich predstaviteľov, rešpektujú tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Multikultúrnu výchovu prirodzene začleňujeme do humanitných a spoločenskovedných predmetov. Prvky multikultúrnej výchovy však rozvíjame v obsahovej a metodologickej rovine či s pomocou vhodných príkladov aj v prírodovedných predmetoch, či pri výučbe materinského jazyka a cudzích jazykov.

6.2 Mediálna výchova

Cieľom prierezovej tematiky mediálnej výchovy je rozvinúť:

- schopnosť uplatňovať stratégie kompetentného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií a ich produktmi,
- spôsobilosť zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty (čo znamená viesť žiakov k tomu, aby lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovno-vzdelávaciu a mravnú),
- schopnosť vytvoriť si ako občan vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií,
- schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež ich schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať

6.3 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová oblasť osobnostný a sociálny rozvoj rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje žiakom základy pre plnohodnotný a zodpovedný život. Znamená to nielen študijný (akademický) rozvoj žiakov, ale aj rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí, ktoré spätne akademický rozvoj podporujú.

Cieľom je rozvíjať u žiakov sebareflexiu (rozmyšľať o sebe), sebapoznávanie, sebaúctu, sebadôveru a s tým spojené prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, osobný život a sebazvedľávanie, naučiť žiakov uplatňovať a udržať si osobnostnú integritu, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy, rozvíjať sociálne zručnosti potrebné pre život a spoluprácu, podporovať svojím obsahom prevenciu sociálno-patologických javov v škole (prevenciu šikanovania, agresivity, užívania návykových látok).

Téma sa prelína všetkými vzdelávacími oblasťami, pričom sa pri jej uskutočňovaní berú do úvahy aktuálne potreby žiakov. Všetky témy sú realizované prakticky, prostredníctvom vhodných cvičení, modelových situácií, diskusií, hier a iných interaktívnych metód.

6.4 Environmentálna výchova

Problém zachovania života na Zemi sa stáva globálnym problémom. Cieľom tejto prierezovej témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, že v oblasti vedomostí, zručností a schopností nadobudne schopnosť chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi:

- poznať a chápať súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta,
- pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu,
- rozvíjať si spôsobilosti, ktoré sú nevyhnutné pre každodenné konanie a postoje človeka k životnému prostrediu,
- rozvíjať spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia na miestnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni,
- pochopiť sociálne a kultúrne vplyvy, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu,

- vedieť hodnotiť objektivnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská,
- využívať informačné, komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj pri prezentácii vlastnej práce.

V oblasti postojov a hodnôt nadobudne schopnosť:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu,
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnej perspektívy ďalšieho vývoja ľudskej spoločnosti,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby,
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu,
- prehĺbovať, rozvíjať a upevňovať hodnotový systém v prospech konania smerom k životnému prostrediu,
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť.

6.5 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

V každodennom živote sa žiaci stávajú účastníkmi cestnej premávky ako chodci, cyklisti, cestujúci v prostriedkoch hromadnej alebo osobnej dopravy a pod. Okrem pozitívnych stránok má doprava a motorizmus aj veľa záporných stránok. Neúmerne je počet dopravných nehôd, ktorých účastníkmi sú deti v mladšom a staršom školskom veku. Základné vedomosti, zručnosti a návyky zamerané na bezpečné správanie sa v rôznych dopravných situáciách získavajú deti najmä prostredníctvom školy.

Dopravná výchova je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov našej školy. Úlohou dopravnej výchovy v školách je postupne pripraviť deti na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov – pričom je potrebné mať na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel. Realizácia učebnej činnosti sa uskutočňuje v objekte školy a na bezpečných priestoroch v okolí školy.

Ciele dopravnej výchovy na školu sú zamerané na všetky tri oblasti osobnosti žiaka na oblasť kognitívnu, afektívnu a psychomotorickú, ktoré je potrebné proporcionálne rozvíjať. Ciele sú zostavené v zmysle týchto kritérií:

- pochopiť funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- formovať mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- osvojiť si zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, ako chodec, cyklista, cestujúci (spolujazdec)
- naučiť deti pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- pochopiť význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládnuť základné úlohy údržby bicykla,
- uvedomiť si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

6.6 Ochrana života a zdravia

CIELE:

- poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Formatívna a informatívna zložka učiva sa prezentuje činnosťou žiakov:

- a) morálnou, ktorá tvorí základ ich vlasteneckého a národného cítenia;
- b) odbornou, ktorá im umožňuje osvojenie vedomostí a zručností v sebaochrane a poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- c) psychologickou, ktorá pôsobí na proces adaptácie v požiadavkách záťažových situácií;
- d) fyzickou, pre ktorú je charakteristická tvorba predpokladov na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií;

Kompetencie preberaného učiva zahŕňajú individuálne, medziľudské aspekty a pokrývajú formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom živote v prípadoch riešenia konfliktov. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť účelne komunikovať v rozličných prostrediach a situáciách ohrozujúcich život a zdravie človeka. Tieto spoločenské a občianske kompetencie by mali ovplyvniť schopnosť žiakov zvládať stres a frustráciu, komunikáciu s inými ľuďmi a solidaritu pri riešení problémov širšej komunity ľudí.

Možno predpokladať, že rozvíjaním týchto vlastností sa utvárajú požadované schopnosti potrebné pre občana v oblasti ochrany života a zdravia (OŽZ) a to nielen v aktuálnom čase počas vzdelávania v škole, ale aj v úlohe perspektívnej v dospelosti v rôznych zamestnaniach. Absolvovaním učiva získavajú žiaci nevyhnutné vedomosti, zručnosti a návyky potrebné na prežitie pri vzniku mimoriadnej udalosti a v čase vyhlásenia mimoriadnej situácie. Učivo obsahuje opatrenia a popis činností pri záchrane života, zdravia a majetku obyvateľov pri odstraňovaní následkov mimoriadnych udalostí. Svojou humánnou podstatou má pre žiakov mimoriadny význam. Sebaochrana a vzájomná pomoc vychádza z práva každého občana byť včas varovaný pred hroziacim nebezpečenstvom varovnými signálmi, zabezpečený individuálnymi ochrannými prostriedkami , evakuáciou a ukrytím. Mimoriadna udalosť môže vzniknúť v rôznych častiach štátu kedykoľvek. Občania nemôžu očakávať okamžité poskytnutie pomoci. Z toho dôvodu musia byť schopní v rámci svojich možností chrániť svoje zdravie a poskytnúť pomoc iným osobám.

Cieľom spoločnosti je pripraviť každého jedinca na život v prostredí , v ktorom sa nachádza. Nevyhnutným predpokladom k tomu je aj poznávanie prírodného prostredia. Prioritne je učivo obsahom orientované na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, živelnými pohromami a prírodnými katastrofami. Zároveň napomáha zvládnuť nevhodné podmienky v situáciách vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmu voči občanom nášho štátu.

V obsahu učiva je viac tém, ktoré sa odvíjajú zo základov takých oblastí, ktoré môžu prispieť k rozvoju vedomostí, zručností a návykov pre ochranu človeka a spoločnosti. Pre dosiahnutie cieľov využíva OŽZ daný tematický obsah, vhodné organizačné formy, metódy a prostriedky prispôbené daným podmienkam. Opakovanie určitých zhodných prvkov a príbuznosti tém treba chápať z hľadiska cieľov v ročníku (vidieť, poznať, ovládať, získať poznatok a zručnosť).

Na záver deväťročného štúdia na základnej škole by mali žiaci teoreticky a prakticky ovládať vybrané úlohy:

- z tematiky riešenia mimoriadnych situácií – civilná ochrana;
- zo zdravotnej prípravy vedieť poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- vedieť zvládnuť základné činnosti pri pohybe a pobyte v prírode ;
- vzhl'adom na vek a pohlavie optimálne zvyšovať psychickú, fyzickú pripravenosť a odolnosť pre prípad vzniku predpokladaných mimoriadnych situácií.

Obsah a realizácia učiva:

Odbornú zložku naplňajú tematické celky s uvedeným obsahom :

- riešenie mimoriadnych situácií- civilná ochrana
- zdravotná príprava
- pohyb a pobyt v prírode

Organizačné formy :

Účelové cvičenia (ÚC) v 5.-9. ročníku realizujeme v prírode 2 krát v roku po 5 hodín spravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou ÚC vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 5 hodín podľa náročnosti obsahu a organizácii plánovaného ÚC.

Ďalšie vzdelávacie a organizačné činnosti školy :

- vhodné témy z obsahu niektorých vyučovacích predmetov – medzi predmetové vzťahy,
- úlohy objektivej ochrany školy,
- rešpektovanie vnútorného poriadku školy,
- požiarne a poplachové smernice,
- zabezpečenie úrazovej zábrany a predlekárskej prvej pomoci,
- cvičenia v prírode v rámci TEV,
- príprava učiteľov na proces v ÚC.

Obsah učiva pre nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2

V tejto časti je uvedený obsah učiva pre teoreticko – praktickú prípravu a účelové cvičenia v jednotlivých ročníkoch druhého stupňa základných škôl. Postup vyučovania zvolia vyučujúci podľa možností školy a vyspelosti žiakov s využitím metodických odporúčaní metodických oddelení. Osobitnú pozornosť treba venovať výstupným vedomostiam a zručnostiam žiakov deviateho ročníka.

PIATY ROČNÍK

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- varovné signály CO – činnosť na varovný signál „ Všeobecné ohrozenie“; „Ohrozenie vodou“ , „ Koniec ohrozenia“;
- ochranná poloha ochranných prostriedkov (DM-1, CM3-/3h);
- ukážka prechodu priestoru kontaminovaného nebezpečnými látkami;
- kolektívna ochrana, evakuácia –vyhlasovanie evakuácie, evakuačné zariadenia; spôsoby vykonávania evakuácie, evakuačná batožina;
- kolektívna ochrana – ukrytie a ochrana v budovách pri mimoriadnej udalosti;

b) Zdravotná príprava

- imobilizácia horných a dolných končatín pomocou štandardných dláh;
- znehybnenie poranených končatín improvizovanými prostriedkami;
- uloženie postihnutého do stabilizovanej polohy – privolanie lekára;
- ošetrovanie a znehybnenie zlomenín dolných končatín;
- spôsoby odsunu poraneného – podľa druhu a závažnosti poranenia;

c) Pohyb pobyt v prírode

- zásady orientácie v prírode podľa prírodných úkazov, kompasu, buzoly, mapy,
- odhad vzdialeností do 300 m a výšky 10 m;
- pochod na neznáme miesto s riešením úloh na určovanie vlastného stanovišťa podľa mapy;
- správne zakladanie ohňa;

ŠIESTY ROČNÍK

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- charakteristika nebezpečných látok ohrozujúcich školu a jej okolie;
- vyhlásenie varovných signálov CO – činnosť v domácnostiach, činnosť žiaka a triedy po ich vyhlásení;
- lokalizácia a likvidácia požiaru ručnými hasiacimi prostriedkami;
- vyzrozumie a privolanie požiarnikov – údaje;
- dekontaminácia – hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu;
- evakuácia z ohrozeného priestoru;
- pravidlá správania sa obyvateľstva pri ohrození a pri vzniku mimoriadnej udalosti;

b) Zdravotná príprava

- zložitejšie obväzovanie obväzmi horných a dolných končatín, trupu a brucha – obväzová technika;
- prakové obväzy brady nosa;
- šatkové obväzy hlava, ruky, nohy;
- náplast'ové obväzovanie poranení na horných a dolných končatinách;
- ošetrovanie poranených kĺbov a kostí horných a dolných končatín- vyvrtnutie; vyklbenie, zlomeniny;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- mierky máp a náčrtov, meranie vzdialeností na mape a v teréne;
- pomer výšky a šírky s nárastom vzdialenosti;
- zhotovenie jednoduchej pomôcky na odhad výšky a šírky;
- zemepisný azimut;
- určenie vlastného stanovišťa podľa mapy;
- určenie svetových strán podľa núdzových orientačných prostriedkov;
- prenášanie azimutu z mapy do terénu a z terénu do mapy;
- preventívna ochrana pred bleskom;

SIEDMY ROČNÍK

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- činnosť na varovné signály CO,
- ukladanie a skladovanie ochrannej masky (DM-1, CM-3-3/h);
- kolektívna ochrana, evakuácia obyvateľstva, obsah evakuačnej batožiny;
- ochranné stavby, pravidlá správania sa v úkrytoch, činnosť po opustení úkrytov;
- dezinfekcia, dezinfekcia, deratizácia, dekontaminácia;
- postup pri vzniku požiaru v osobnom automobile;
- zbrane hromadného ničenia - ničivé účinky, škodlivé pôsobenie na organizmus a ochrana pred nimi;
- ochrana potravín a vody pred škodlivinami a zamorením;

b) Zdravotná príprava

- poskytnutie prvej pomoci s pomocou lekárničky v osobnom automobile;
- prvá pomoc pri otrave plynom, chemikáliami;
- prvá pomoc pri šoku, protišokové opatrenia;
- vytiahnutie poraneného z rokliny;
- znehybnenie pri poranení panvy, krčnej chrbtice, hrudníka;

- ošetrovanie a znehybnenie otvorenej zlomeniny;
- umelé dýchanie z pľúc do pľúc (ústami, nosom), masáž srdca;
- zastavenie tepnového, žilového a vlásočnicového krvácania;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- príprava pochodu, zhotovenie harmonogramu a náčrtu pochodu;
- výber a úprava plochy pre stanovanie, stavanie turistického stanu;
- meranie rýchlosti, šírky a hĺbky vodného toku;
- prekonávanie vodnej prekážky;
- správanie sa pri prietrži mračien a privaloch vody;
- značenie mostov a prechodov cez vodné toky;

OSMY ROČNÍK

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- jadrové zbrane a ich ničivé účinky;
- ochrana pred svetelným žiarením;
- ochrana pred tlakovou vlnou (tlakovým nárazom);
- ochrana pred prenikavou radiáciou a rádioaktívnou kontamináciou;
- hygienická očista a čiastočná špeciálna očista materiálu,;
- lokalizácia a likvidácia požiaru s jedovatými splodinami horenia;
- nebezpečné látky v okolí školy – zásady ochrany pri ich úniku, evakuácia z ohrozeného územia;
- kolektívna ochrana – druhy úkrytov, pravidlá správania sa v úkrytoch;
- odstraňovanie nebezpečných látok z povrchu terénu, budov a materiálu;

b) Zdravotná príprava

- hromadné nešťastia, triedenie chorých a ranených;
- postup pri poskytovaní prvej pomoci v mieste hromadného nešťastia;
- praktické riešenie prvej pomoci topiacej sa osobe;
- technická a zdravotná pomoc pri poranení elektrickým prúdom;
- prvá pomoc pri popáleninách;
- poskytnutie zdravotníckej pomoci pri strate vedomia;
- poskytnutie prvej pomoci pri úpaloch;
- sterilizácia prostriedkov;
- nebezpečenstvo pohlavných chorôb, zásady prevencie;
- alkoholizmus, drogy, toxikománia – škodlivé účinky, prevencia;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- pochod podľa pripravených azimutov, tabuľka pochodu;
- vybavenie zdravotníckym materiálom pri individuálnej turistike(pešo, bicyklom);
- značkovanie turistických ciest a chodníkov;
- príprava jednoduchej teplej stravy s použitím ohňa, zásady bezpečnosti;
- odstraňovanie devastačných následkov spôsobených ľuďmi v prírode;

DEVIATY ROČNÍK

a) Riešenie mimoriadnych situácií – civilná ochrana

- úlohy CO vyplývajúce zo Ženevských dohovorov a dodatkových protokolov;
- civilná ochrana v Slovenskej republike, jej miesto úlohy a poslanie;
- analýza územia obce, mesta, okresu;
- organizovanie jednotiek civilnej ochrany – štáby a odborné jednotky;
- varovné signály CO – činnosť po ich vyhlásení;
- činnosť pri záchrane ľudí zo závalov a poškodených krytov;

b) Zdravotná príprava

- preverenie vedomostí a prehĺbenie návykov a zručností z poskytovania prvej pomoci pri rôznych poraneniach, zlomeninách, obväzovanie, znehybňovanie častí tela;
- darcovstvo krvi a transplantácie orgánov ľudského tela;
- správanie sa pri náleze zraneného mimo obývaného priestoru;
- prevencia proti kliešťovej encefalitíde;

c) Pohyb a pobyt v prírode

- základný turistický výstroj;
- absolvovanie trasy primeranej veku;
- povinnosti turistov pri ochrane životného prostredia;

6.7 Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Prierezová téma spája jednotlivé kompetencie, ktoré chceme rozvíjať u žiakov - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, poznať sám seba a svoje schopnosti, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine, vytvoriť nejaký produkt. V tejto prierezovej téme je obsah zameraný na postupnosť

jednotlivých krokov a metodológiu tvorby projektu, ktorú budú môcť žiaci využívať v ostatných predmetoch alebo aj v mimoškolskej činnosti pri prezentácii svojej školy.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Výsledkom vzdelávania bude, že žiak vhodným spôsobom dokáže zareagovať v rôznych kontextových situáciách, nadviazať kontakt, zostaviť základné písomnosti osobnej agendy, pozná ich funkciu, formálnu úpravu a vie ju aplikovať, využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť a selektovať ich, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory, vytvoriť plán prezentácie, naplánovať a realizovať základný výskum, určiť svoje silné stránky a vie ich využiť pri vhodnom výbere témy, vie aplikovať vhodnú formálnu štruktúru na prezentáciu výsledkov svojho výskumu.

Prierezovú tému realizujeme v jednotlivých učebných predmetoch.

6.8 Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Cieľom zaradenia prierezovej témy do vyučovania je vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov.

Edukačná činnosť je zameraná na to, aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, mesta – na funkčné využívanie historických regionálnych ukážok: môj rodný kraj – kraj, kde žijem; škola a jej okolie; moja trieda; obec, v ktorej žijem; čo sa mi v našom kraji najviac páči; čím sa pýši naša obec (príbehy o rodákoch, pamätné miesta, sochy a i.), história, (osídlenie), povesti, piesne, šport a kultúra, osobnosti, ale aj súčasnosť vo všetkých smeroch napr. ekonomika); jej flóru a faunu – význam ochrany prírody, lesa, vody, živočíchov – objavujeme Slovensko – objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska; povestami opradené pohoria – cestujeme po Slovensku – oboznámenie sa s časťami Slovenska formou výletu; povesti z veľkých a starých miest Slovenska; zvyky a tradície; ľudia v mojom okolí (aj o úcte k starším obyvateľom); pripomíname si našich predkov – vychádzať z rodinného prostredia t.j. téma – RODINA – rodokmeň rodiny, tradičné jedlá; stretnutia s pamätníkmi (starými rodičmi, známymi) na

besedy, rozhovory so žiakmi o minulosti ich regiónu a pod. Vedieť sa orientovať v turisticky a historicky atraktívnych miestach Slovenska.

Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je tradičná ľudová kultúra – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva – využitie danosti regiónu, návšteva ľudového majstra, dielne, výstavy – spoznávanie tradičných ľudových remesiel, ľudovoumeleckých výrobkov regiónu, tradičné jedlá, vlastná tvorba (remeslá), spoznávanie staviteľských pamiatok v regióne, obci, poznatky využiť vo výtvarnom zobrazovaní; tvorba zbierky ľudovej hudobnej kultúry, jej prezentácia (piesne, zvyky regiónu, vlastná tvorba – spevník regiónu); poznávanie vyčítaniek, hádaniek, básní, ľudovej piesne, tanec, ľudové kroje (hudobný, pohybový, výtvarný prejav), príslovie, porekadiel, pranostík, bájok, rozprávok: ľudových, autorských, povestí a pod. – skúmanie vlastnej kultúry, skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.

Význam na kultivácii osobnosti žiaka má zaradenie prierezovej témy do estetickej výchovy a pri rozvíjaní talentu žiaka vo všetkých druhoch umenia vo voľnočasových aktivitách, ako napr. v základných umeleckých školách (vo všetkých jej odboroch), v centrách voľného času, tiež v zakladaní speváckych či tanečných súborov, divadielok a pod.

Týmito aktivitami pomôžeme pri vytváraní predpokladov u žiakov na pestovanie a rozvíjanie citu ku kráse k tradičnému ľudovému umeniu a uchovávaniu kultúrneho dedičstva našich predkov.

6. 9. Finančná gramotnosť

7. Rozvíjanie kľúčových kompetencií

V našej škole rozvíjame všetky kľúčové kompetencie, ktoré považujeme za rovnako dôležité, pretože každá z nich môže prispieť k úspešnému životu v znalostnej spoločnosti. Mnohé kompetencie sa prekrývajú a nadväzujú na seba: aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, budú podporovať kompetencie v ďalšej oblasti. Základná jazyková zručnosť, gramotnosť v písaní, čítaní a počítaní a zručnosť v informačných a komunikačných technológiách (IKT) sú hlavným východiskom pri učení sa, a naučenie sa učiť podporuje všetky vzdelávacie aktivity. Existuje množstvo tém, ktoré sa uplatňujú v referenčnom rámci: kritické myslenie, kreativita, iniciatíva, riešenie problémov, hodnotenie rizika, prijímanie

rozhodnutí a konštruktívne riadenie pocitov zohrávajú úlohu vo všetkých kľúčových kompetenciách.

Referenčný rámec stanovuje osem kľúčových kompetencií:

- komunikácia v materinskom jazyku,
- komunikácia v cudzích jazykoch,
- matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky,
- digitálna kompetencia,
- schopnosť naučiť sa učiť,
- spoločenské a občianske kompetencie,
- iniciatívnosť a podnikavosť,
- kultúrne povedomie a vyjadrovanie.

7.1 Komunikácia v materinskom jazyku

Definícia:

Komunikácia v materinskom jazyku je schopnosť vyjadrovať a tlmočiť koncepty, myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou (počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie) a z jazykového hľadiska interaktívne reagovať primeraným a kreatívnym spôsobom v rôznych spoločenských a kultúrnych súvislostiach; vo vzdelávaní a odbornej príprave, v práci, doma a vo voľnom čase.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Komunikačná kompetencia vyplýva z osvojenia si materinského jazyka, čo bezprostredne súvisí s vývojom kognitívnej schopnosti jednotlivca vnímať okolitý svet a spolunažívať s ostatnými. Komunikácia v materinskom jazyku si od jednotlivca vyžaduje, aby mal vedomosti o slovnej zásobe, používanej gramatike a jazykových funkciách. Zahŕňa uvedomovanie si hlavných typov verbálnej interakcie, škály spisovných a nespisovných textov, hlavných charakteristík rôznych jazykových štýlov a registrov a variability jazyka a komunikácie v odlišných kontextoch. Jednotlivci by mali mať zručnosti v komunikácii v ústnej, ako aj v písomnej, podobe v rozličných komunikačných situáciách a v sledovaní a prispôbovaní svojej vlastnej komunikácie požiadavkám danej situácie. Táto kompetencia takisto zahŕňa schopnosť rozlišovať a používať rôzne typy textov, vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie, používať pomôcky a formulovať a vyjadrovať svoje ústne a písomné argumenty presvedčivým spôsobom, primeraným danému kontextu. Pozitívny

postoj ku komunikácii v materinskom jazyku obsahuje dispozíciu pre kritický a konštruktívny dialóg, oceňovanie estetických kvalít a snahu o ich dosahovanie a záujem o interakciu s ostatnými ľuďmi. To znamená uvedomiť si vplyv jazyka na ostatných a potrebu chápať a používať ho pozitívnym a sociálne zodpovedným spôsobom.

7.2 Komunikácia v cudzích jazykoch

Definícia:

Komunikácia v cudzích jazykoch v rozsiahlej miere zahŕňa hlavné rozmery komunikácie v materinskom jazyku: je založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať a tlmočiť koncepty, myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou (počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie) v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí (vo vzdelávaní a odbornej príprave, práci, doma a vo voľnom čase) podľa želaní a potrieb jednotlivca. Komunikácia v cudzích jazykoch si takisto vyžaduje zručnosti ako sprostredkovanie a medzi kultúrne porozumenie. Stupeň pokročilosti jednotlivca sa bude líšiť v štyroch rôznych rovinách (počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie) a medzi rôznymi jazykmi a v závislosti od jeho spoločenského a kultúrneho pôvodu, prostredia, potrieb alebo záujmov.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Kompetencia v cudzích jazykoch si vyžaduje vedomosti o slovnej zásobe a používanej gramatike a uvedomenie si hlavných typov verbálnej interakcie a jazykových registrov.

Základné zručnosti pre komunikáciu v cudzích jazykoch pozostávajú zo schopnosti porozumieť hovorenému slovu, iniciovať, udržiavať a ukončovať konverzáciu a čítať a porozumieť textom, ako aj tvoriť texty, ktoré zodpovedajú potrebám jednotlivca. Jednotlivci by mali byť taktiež schopní vhodne používať pomôcky a učiť sa jazyky aj informálnym spôsobom v rámci celoživotného vzdelávania. Pozitívny postoj zahŕňa uvedomovanie si kultúrnej rozmanitosti, záujem a zvedavosť zameranú na jazyky a medzikultúrnu komunikáciu.

7.3 Matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky

Definícia:

Matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Vychádzajúc z dobrých numerických znalostí sa dôraz kladie na postup a aktivitu, ako aj na vedomosti. Matematická kompetencia zahŕňa

na rôznych stupňoch schopnosť a ochotu používať matematické modely myslenia (logické a priestorové myslenie) a prezentácie (vzorce, modely, diagramy, grafy, tabuľky).

Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť a ochotu používať základné vedomosti a používanú metodiku na vysvetľovanie prirodzeného sveta s cieľom určiť otázky a vyvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencia v technike sa chápe ako uplatňovanie vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede a technike zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Potrebné vedomosti z matematiky zahŕňajú dobré vedomosti o počtoch, mierkach a štruktúrach, základné operácie a základné matematické prezentácie, chápanie matematických termínov a konceptov a povedomie o otázkach, na ktoré matematika ponúka odpovede. Jednotlivec by mal mať zručnosti na uplatňovanie základných matematických princípov a postupov v každodennom kontexte doma a v práci a na chápanie a hodnotenie sledu argumentov. Jednotlivec by mal byť schopný myslieť matematicky, chápať matematický dôkaz, komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky. Pozitívny postoj v matematike je založený na rešpektovaní pravdy a na ochote hľadať príčiny a posudzovať ich platnosť.

Pokiaľ ide o vedu a techniku, základné vedomosti zahŕňajú základné princípy prirodzeného sveta, základné vedecké koncepty, princípy a metódy, techniku a technologické produkty a technologické postupy, ako aj chápanie dosahu vedy a techniky na prirodzený svet. Tieto kompetencie by mali následne umožniť jednotlivcom lepšie pochopiť prínos, obmedzenia a riziká vedeckých teórií, aplikácií a technológií v spoločnostiach vo všeobecnosti (v súvislosti s rozhodovaním, hodnotami, morálnymi otázkami, kultúrou atď.). Zručnosti zahŕňajú schopnosť používať a zaobchádzať s technickými nástrojmi a prístrojmi, ako aj vedeckými údajmi, na dosiahnutie cieľa alebo prijatie rozhodnutia, alebo vyvodenie záveru na základe dôkazu. Jednotlivci by mali byť tiež schopní uznať základné charakteristiky vedeckého bádania a mali by vedieť oznámiť závery a tiež dôvody, ktoré k nim viedli. Kompetencia zahŕňa postoj kritického uvedomovania si a zvedavosti, záujem o etické otázky a rešpektovanie bezpečnosti a trvalej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

7.4 Digitálna kompetencia

Definícia:

Digitálna kompetencia zahŕňa sebaisté a kritické používanie technológie informačnej spoločnosti (TIS) na pracovné účely, vo voľnom čase a na komunikáciu. Je založená na základných zručnostiach v IKT: používanie počítača na získavanie, posudzovanie, ukladanie, tvorbu, prezentáciu a výmenu informácií a na komunikáciu a účasť v spolupracujúcich sieťach prostredníctvom internetu.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Digitálna kompetencia si vyžaduje riadne porozumenie a vedomosti o povahe, úlohe a príležitostiach TIS v každodenných súvislostiach; v osobnom a spoločenskom živote, ako aj v práci. Patria sem hlavné počítačové aplikácie ako textový a tabuľkový procesor, databázy, ukladanie a riadenie informácií a porozumenie príležitostiam a možným rizikám, ktoré sú spojené s internetom a komunikáciou pomocou elektronických médií (elektronická pošta, sieťové nástroje) v práci, vo voľnom čase, pre zdieľanie informácií a spoluprácu na sieti, vzdelávanie a výskum. Jednotlivci by mali takisto chápať, ako môžu TIS podporovať kreativitu a inovácie, a mali by si byť vedomí problematiky súvisiacej s platnosťou a spoľahlivosťou dostupných informácií a s právnymi a etickými princípmi interaktívneho používania TIS. Potrebné zručnosti zahŕňajú schopnosť vyhľadávať, zhromažďovať a spracovávať informácie a používať ich kritickým a systematickým spôsobom, posudzovať relevantnosť a rozlišovať medzi skutočnosťou a virtuálnym svetom a zároveň rozpoznávať prepojenia. Jednotlivci by mali byť schopní používať nástroje na tvorbu, prezentáciu a porozumenie zložitým informáciám a sprístupniť si, vyhľadávať a používať služby založené na internete. Jednotlivci by mali byť tiež schopní používať TIS na podporu kritického myslenia, kreativity a inovácie. Používanie TIS si vyžaduje kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám a zodpovednému používaniu interaktívnych médií. Túto kompetenciu tiež podporuje záujem o účasť v komunitách a sieťach na kultúrne, sociálne a profesionálne účely.

7.5 Naučiť sa učiť

Definícia:

„Naučiť sa učiť“ je schopnosť pokračovať a zotrvať v učení sa, organizovať vlastné učenie sa aj pomocou efektívneho manažmentu času a informácií, a to individuálne alebo v skupinách. Táto kompetencia zahŕňa uvedomenie si procesu učenia sa a potrieb jednotlivca,

určenie dostupných príležitostí a schopnosť prekonať prekážky na účel úspešného vzdelávania sa. Táto kompetencia znamená získavať, spracovávať a prispôbovať nové vedomosti a zručnosti, ako aj hľadať a využívať poradenstvo. Naučiť sa učiť podnecuje učiacich sa, aby stavali na predchádzajúcom vzdelaní a životných skúsenostiach, aby mohli používať a uplatňovať vedomosti a zručnosti v rozličných súvislostiach doma, v práci, pri vzdelávaní sa a odbornej príprave. Motivácia a sebadôvera sú pri tejto kompetencii jednotlivca rozhodujúce.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Keď je učenie zamerané na konkrétne pracovné alebo kariérne ciele, jednotlivec by mal mať vedomosti o požadovaných kompetenciách, vedomostiach, zručnostiach a kvalifikáciách. Vo všetkých prípadoch si naučiť sa učiť vyžaduje od jednotlivca, aby poznal a chápal svoje preferované stratégie učenia sa, aby poznal silné a slabé stránky svojich zručností a kvalifikácií, a aby bol schopný vyhľadávať príležitosti na vzdelávanie a odbornú prípravu a poradenstvo a/alebo podporu, ktoré je dostupné. Zručnosť týkajúca sa naučenia sa učiť si vyžaduje predovšetkým nadobudnutie základných zručností ako je gramotnosť v písaní, čítaní a počítaní a IKT zručnosti, ktoré sú potrebné pre ďalšie vzdelávanie. Na základe týchto zručností by mal byť jednotlivec schopný získať prístup k novým vedomostiam a zručnostiam, nadobudnúť ich, pracovať a prispôbiť. Toto si vyžaduje účinné riadenie vzdelávacích, kariérnych a pracovných postupov jednotlivca a predovšetkým schopnosť zotrvať v učení, sústrediť sa počas dlhšieho obdobia a kriticky uvažovať o dôvodoch a cieľoch učenia sa. Jednotlivci by mali byť schopní venovať čas samostatnému učeniu sa a mať sebadisciplínu, ale rovnako by mali vedieť v procese vzdelávania spolupracovať, využívať výhody učenia sa v heterogénnych skupinách a vymieňať si poznatky. Jednotlivci by mali byť schopní organizovať svoje vlastné učenie sa, posúdiť svoju vlastnú prácu a v potrebných prípadoch vyhľadať poradenstvo, informácie a podporu. Pozitívny postoj zahŕňa motiváciu a sebadôveru na pokračovanie v učení a dosahovanie úspechov v učení počas celého života. Postoj založený na riešení problémov podporuje proces učenia sa a schopnosť jednotlivca vysporiadať sa s prekážkami a so zmenami. Želanie uplatniť predchádzajúce vzdelanie a životné skúsenosti a zvedavosť súvisiaca s príležitosťami na vzdelávanie a uplatňovanie vzdelania v rozličných životných súvislostiach sú základnými prvkami pozitívneho postoja.

7.6 Spoločenské a občianske kompetencie

Definícia:

Tieto kompetencie zahŕňajú individuálne, medziľudské a medzikultúrne kompetencie a pokrývajú všetky formy správania, ktoré jednotlivec využíva na efektívnu a konštruktívnu účasť na spoločenskom a pracovnom živote, a to najmä v čoraz rozmanitejších spoločnostiach, a v potrebných prípadoch na riešenie konfliktov. Občianska kompetencia umožní jednotlivcom zúčastňovať sa v plnej miere na občianskom živote založenom na znalosti spoločenských a politických konceptov a štruktúr a prijatí záväzku aktívnej a demokratickej účasti.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Spoločenská kompetencia je prepojená s osobným a spoločenským blahom, ktoré si vyžaduje porozumenie spôsobu, akým si jednotlivci môžu zabezpečiť optimálne fyzické a psychické zdravie, vrátane ako zdroj pre jednotlivca, jeho rodinu, jeho najbližšie spoločenské prostredie a vedomosti o tom, ako k tomu môže prispieť zdravý životný štýl. Pre úspešnú účasť v medziľudských a spoločenských vzťahoch je podstatné chápať kódy správania sa a spôsoby, ktoré sú všeobecne prijateľné v rozličných spoločnostiach a prostrediach (napr. v práci). Je rovnako dôležité byť si vedomý základných konceptov vzťahujúcich sa na jednotlivcov, skupiny, pracovné organizácie, rodovú rovnosť a nediskrimináciu, spoločnosť a kultúru. Je nevyhnutné porozumieť viackultúrnym a sociálno-ekonomickým rozmerom európskych spoločností a spôsobu, akým je národná kultúrna identita prepojená s európskou identitou. Základné zručnosti v rámci tejto kompetencie zahŕňajú schopnosť konštruktívne komunikovať v rozličných prostrediach, byť tolerantný, vyjadrovať odlišné stanoviská a porozumieť im, vyjednávať so schopnosťou vytvárať dôveru a cítiť empatiu. Jednotlivci by mali byť schopní zvládať stres a frustráciu a vyjadriť ich konštruktívnym spôsobom a mali by tiež rozlišovať medzi súkromným a pracovným životom. Kompetencia je založená na postoji spolupráce, asertivity a integrity. Jednotlivci by mali mať záujem o sociálnoekonomický rozvoj a medzikultúrnu komunikáciu, a mali by si ceniť rozmanitosť hodnôt a rešpektovať ostatných ľudí a mali by byť pripravení prekonávať predsudky a robiť kompromisy.

Občianska kompetencia je založená na vedomostiach o konceptoch demokracie, spravodlivosti, rovnosti, občianstva a občianskych práv vrátane ich vyjadrenia v Charte základných práv Európskej únie a v medzinárodných deklaráciách a ako sú uplatňované v rôznych inštitúciách na miestnej, regionálnej, národnej, európskej a medzinárodnej úrovni. Patria sem vedomosti o súčasnom dianí, ako aj o hlavných udalostiach a trendoch v národnej,

európskej a svetovej histórii. Okrem toho by sa mala rozvíjať informovanosť o cieľoch, hodnotách a politikách sociálnych a politických hnutí. Dôležité sú aj vedomosti o európskej integrácii a o štruktúrach Európskej únie, o hlavných cieľoch a hodnotách, ako aj informovanosť o rozmanitosti a kultúrnych identitách v Európe.

Zručnosti súvisiace s občianskou kompetenciou sa týkajú schopnosti účinne komunikovať s inými ľuďmi vo verejnej sfére a prejavovať solidaritu a záujem pri riešení problémov, ktoré sa týkajú miestnej aj širšej komunity. Toto zahŕňa kreatívnu úvahu a konštruktívnu účasť na komunálnych alebo susedských aktivitách, ako aj v rozhodovaní na všetkých úrovniach od miestnej po celoštátnu a európsku úroveň, najmä prostredníctvom účasti vo voľbách. Rešpektovanie ľudských práv v plnej miere, vrátane rovnosti ako základu demokracie, uvedomovanie si a chápanie rozdielov medzi hodnotovými systémami rozličných náboženstiev alebo etnických skupín sú základom pozitívneho postoja. Toto znamená preukázanie zmyslu spolupatričnosti do určitej lokality, krajiny, Európskej únie a Európy vo všeobecnosti a do sveta a ochotu zúčastňovať sa na demokratickom rozhodovaní na všetkých úrovniach. Patrí sem aj preukázanie zmyslu pre zodpovednosť, ako aj preukázanie porozumenia a rešpektu voči spoločným hodnotám, ktoré sú potrebné na zabezpečenie súdržnosti spoločenstva, ako je napríklad rešpektovanie demokratických zásad. Konštruktívna účasť tiež zahŕňa občianske aktivity, podporu sociálnej rozmanitosti a súdržnosti a trvalo udržateľného rozvoja a pripravenosť rešpektovať hodnoty a súkromie iných ľudí.

7.7 Iniciatívnosť a podnikavosť

Definícia:

Iniciatívnosť a podnikavosť sa vzťahuje na schopnosť jednotlivca zmeniť myšlienky na skutky. Zahŕňa kreativitu, inovácie a prijímanie rizika, ako aj schopnosť plánovať a riadiť projekty so zámerom dosiahnuť ciele. Toto podporuje jednotlivcov nielen v ich každodennom živote doma a v spoločnosti, ale aj na pracovisku, aby si boli vedomí kontextu svojej práce, a aby mohli využiť príležitosti, a je to základom pre špecifickejšie zručnosti a vedomosti, ktoré potrebujú tí, ktorí zakladajú podnik zameraný na spoločenskú alebo obchodnú činnosť, alebo naň prispievajú. Tieto by mali zahŕňať zmysel pre etické hodnoty a presadzovanie dobrého riadenia.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Potrebné vedomosti zahŕňajú schopnosť určiť dostupné príležitosti pre osobné, profesionálne, alebo obchodné činnosti, vrátane otázok „širšieho záberu“, ktoré poskytujú kontext, v ktorom ľudia žijú a pracujú, ako napr. rozsiahle chápanie fungovania hospodárstva, príležitosti a výzvy, ktorým čelí zamestnávateľ alebo organizácia. Jednotlivci by si mali byť takisto vedomí etických pozícií podnikov a toho, ako sa môžu „postaviť za dobrú vec“, napríklad prostredníctvom spravodlivého obchodovania alebo vo forme sociálneho podniku. Zručnosti sa vzťahujú na proaktívne riadenie projektov (zahŕňajú napríklad schopnosť plánovať, organizovať, riadiť, viesť a poverovať, analyzovať, komunikovať, oznamovať, hodnotiť a zaznamenávať), účinnú reprezentáciu a vyjednávanie a na schopnosť pracovať individuálne a schopnosť pracovať spoločne v tímoch. Dôležitá je schopnosť posudzovať a identifikovať silné a slabé stránky jednotlivca a hodnotiť a prijímať prípadné riziká. Podnikateľský postoj charakterizuje iniciatíva, proaktivita, nezávislosť a inovácie v osobnom a spoločenskom živote, rovnako ako v práci. Zahŕňa tiež motiváciu a odhodlanie dosahovať ciele, či už osobné, alebo stanovené spoločne s ostatnými, v osobnom živote, vrátane práce.

7.8 Kultúrne povedomie a vyjadrovanie

Definícia:

Uvedomovanie si dôležitosti kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií prostredníctvom rôznych médií vrátane hudby, scénických umení, literatúry a výtvarných umení.

Základné vedomosti, zručnosti a postoje súvisiace s touto kompetenciou:

Vedomosti o kultúre zahŕňajú informovanosť o miestnom, národnom a európskom kultúrnom dedičstve a ich mieste vo svete. Patria sem základné vedomosti o významných kultúrnych dielach vrátane súčasnej ľudovej kultúry. Je nesmierne dôležité chápať kultúrnu a jazykovú rozmanitosť v Európe a v iných oblastiach sveta, potrebu chrániť ju a chápať význam estetických faktorov v každodennom živote. Zručnosti súvisia s uvedomovaním si a vyjadrovaním: ocenenie a radosť z umeleckých diel a predstavení rovnako ako vyjadrovanie vlastných pocitov a myšlienok prostredníctvom rozličných médií za použitia vrodenej schopností jednotlivca. Zručnosti zahŕňajú takisto schopnosť spájať kreatívne a expresívne pohľady jednotlivca s názormi ostatných a určovať a uvedomovať si spoločenské a hospodárske príležitosti v kultúrnych aktivitách. Kultúrne vyjadrovanie je základom rozvíjania kreatívnych zručností, ktoré možno preniesť do rôznych profesionálnych súvislostí. Dobré pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu môže byť základom otvoreného

postoja vo vzťahu k rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania a jeho rešpektovania. Pozitívny postoj zahŕňa tiež kreativitu a snahu o kultiváciu estetických schopností formou umeleckého vyjadrovania vlastných pocitov a myšlienok a prostredníctvom zapájania sa do kultúrneho života.

III. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia

Vnútorý systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

2. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie pedagogických zamestnancov školy prebieha podľa vnútorného systému kontroly a hodnotenia:

- a) pozorovania (hospitácie)
- b) rozhovoru
- c) výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy , úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.)

- d) sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- e) hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- f) hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy
- g) vzájomného hodnotenia učiteľov v rámci vzájomných hospitácií

Vnútroškolská kontrola je východiskom pre úspešnú riadiacu prácu, podmienkou pre kvalitnú realizáciu cieľov a úloh, ako aj prostriedkom na zvýšenie disciplíny v práci.

2.1 Kritéria na hodnotenie pedagogických pracovníkov

1. Kritéria zohľadňujúce činnosti súvisiace s výchovno–vzdelávacím procesom.
2. Kritéria zohľadňujúce mimovyučovaciu činnosť.

2.1.1 Kritéria zohľadňujúce činnosti súvisiace s výchovno-vzdelávacím procesom:

- a) zohľadnenie integrovaných žiakov v triede, u ktorých prebieha výučba podľa osobitných učebných plánov pre integrovaných žiakov
- b) spolupráca vyučujúceho so školským psychológom, s triednym učiteľom, s ostatnými vyučujúcimi a odbornými inštitúciami
- c) schopnosť vytvárať pozitívnu klímu triedy
- d) schopnosť poskytovať individuálne poradenstvo
- e) tvorivosť pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu:
 - aplikácia nových netradičných metód do vyučovacieho procesu, ktorými sa dosiahnu objektívne lepšie výsledky
 - používanie, prípadne zhotovovanie nových učebných pomôcok na zvýšenie efektívnosti výchovno-vzdelávacieho procesu
 - schopnosť vytvárať a využívať materiálne a technologické zázemie vzdelávania
 - tvorivosť a originalita
 - schopnosť hodnotiť priebeh a výsledky vzdelávania žiakov
- f) príprava žiakov na súťaže a olympiády :
 - príprava žiakov na súťaže a olympiády, ktorá vyžaduje systematickú a dlhodobú prípravu žiakov mimo vyučovania – olympiády cudzích jazykov, biblická olympiáda...

- príprava, ktorá je krátkodobá, alebo ide iba o účasť na súťaži bez predošlej špeciálnej prípravy
 - úspešnosť žiakov v okresných a krajských kolách
- g) opravy predpísaných písomných a laboratórných prác (MAT, SJL, cudzie jazyky) – do úvahy zobrať počet žiakov v triede
- h) starostlivosť o talentovaných aj o slaboprosievajúcich žiakov
- i) schopnosť rozvíjať sociálne zručnosti a postoje žiakov
- j) estetická úprava jednotlivých tried – výzdoba, čistota, poriadok v triedach
- k) stav triednickej dokumentácie
- l) stav výchovnej práce v triede (sústavné sledovanie správania žiakov, motivačné využívanie triednických hodín, spolupráca s rodičmi, usmerňovanie mimotriednej a mimoškolskej činnosti,...)
- m) vyučovanie profilových predmetov (MAT, SJL – príprava žiakov na prijímacie pohovory a ich úspešnosť)
- n) zvýšená náročnosť prác súvisiacich s výchovným poradenstvom:
- počet žiakov na škole
 - úroveň písomnej dokumentácie súvisiacej s výchovným poradenstvom
 - kvalifikovanosť na výkon funkcie výchovného poradcu
 - úroveň spolupráce s rodičmi
- o) pravidelné organizovanie tematických výstav v rámci triedy a školy k jednotlivým predmetom, v záujme zvýšenia motivácie u žiakov a zvýšenia atraktívnosti daného predmetu
- p) uvádzajúci učitelia pre absolventov škôl
- q) spolupráca na projektoch, podieľanie sa na plnení jej cieľov a koncepčnom zámere v ŠkVP (schopnosť identifikovať sa s profesijnou rolou a školou)
- r) dodržiavanie pracovnej disciplíny

2.1.2 Kritéria zohľadňujúce mimovyučovaciu činnosť

- a) vedenie učiteľskej alebo žiackej knižnice
- b) funkcia zdravotníka na škole
- c) člen inventarizačnej a škodovej komisie
- d) vedenie kroniky
- e) koordinátor prevencie drogovej závislosti, ŠPZ a ďalšej zvlášť zameranej činnosti
- f) vedenie skladu učebníc a skladu CO

- g) príprava žiakov na rôzne vedomostné a športové súťaže (umiestnenia) a pohovory
- h) príprava žiakov na rôzne kultúrne podujatia organizované školou alebo obcou pre verejnosť
- i) vedenie predmetových komisií a metodických združení a kvalita činnosti
- j) vedenie kabinetov, školský pozemok, kvetinová výzdoba školy
- k) starostlivosť o pridelené priestory – aktuálna výzdoba, nápaditosť, originalita, tvorivosť, jednoduchosť
- l) mimotriedna činnosť so žiakmi – hodnotí sa aktivita učiteľa so žiakmi mimo vyučovania
- m) príprava rozhlasových relácií, školského časopisu
- n) organizovanie kultúrnych podujatí, exkurzií, výletov, ...
- o) profesijný rast, sebarozvoj, zvyšovanie právneho vedomia
- p) účasť na organizovaných formách vzdelávania
- q) zodpovednosť za zverený majetok
- r) medziľudské vzťahy
- s) prezentácia školy

3. Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A preto, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠkVP.

Dôraz je kladený na dve veci:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepcnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti.
- Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe.
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klíma školy
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Dotazníky pre absolventov školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach
- SWOT analýza

IV. Školský učebný plán

Dĺžka štúdia	päť rokov
Forma štúdia	denná
Vstupné požiadavky	ukončené ISCED 1
Spôsob ukončenia štúdia	úspešné ukončenie 9. ročníka
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie
Poskytnutý stupeň vzdelania	ISCED 2
Možnosti ďalšieho štúdia	ISCED 3

Vzdelávacia oblasť	Predmety	Počet hodín					
		5.	6.	7.	8.	9.	
	Slovenský jazyk	5	5	5	5	5	
	Prvý cudzí jazyk	4	3	3	3	3	
	Druhý cudzí jazyk			2	2	2	
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda						
	Vlastiveda						
	Matematika	5	5	5	5	5	
	Informatika	1	1	1	1	1	
	Dejepis	1	2	1	1	2	
	Geografia	2	2	1	1	2	
	Občianska výchova		1	1	1	1	
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	1	1	1	1	1	
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	1	
	Hudobná výchova	1	1	1	1		
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	
Človek a príroda	Fyzika		2	1	2	1	
	Chémia			2	2	1	
	Biológia		2	2	2	1	2
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie						
	Technika		1	1	1	1	1
Spolu		27	29	30	30	30	

POZNÁMKY

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov
2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a teriálno-technické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:
 - a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štítného vzdelávacieho programu;
 - b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, rátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe;
 - c. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov;
 - d. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
4. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné) hodiny v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu.
5. Škola je povinná v rámci voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. - 9. ročníka ako druhý cudnín jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.
6. Škola môže poskytovať vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22 hodín. Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník vypracuje škola podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie.
7. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za predpokladu, že zachová ich vnútornú logickú štruktúru a zásadu veku primeranosti.
8. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.
9. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na predmet športová príprava.
10. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným

znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

V. Vzdelávanie žiakov s vývinovými poruchami učenia

Podľa § 94 ods. 2 písmeno i) zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 245/2008 Z.z.“) sa pri výchove a vzdelávaní žiakov s vývinovými poruchami učenia postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia (ďalej len „VPU“). Tento vzdelávací program je súčasťou školského vzdelávacieho programu pre jednotlivé stupne vzdelávania. Pre výchovu a vzdelávanie detí a žiakov s VPU platia všetky ustanovenia uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, ktoré sú doplnené špecifikami uvedenými vo vzdelávacom programe pre žiakov s VPU a pretransformované do školských vzdelávacích programov.

V zmysle § 94 ods.1 a § 2 písmeno s) zákona č. 245/2008 Z.z. sa výchova a vzdelávanie detí a žiakov s VPU uskutočňuje na našej škole formou školskej integrácie, t. j. v triede spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy. Tento školský vzdelávací program pre žiakov s VPU charakterizuje výchovu a vzdelávanie a vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o týchto žiakov. Je zabezpečená úprava podmienok, foriem, metód a prístupu vo výchove a vzdelávaní žiakov s VPU a sú rešpektované úpravy vyplývajúce z prítomných porúch učenia nielen vo vzdelávaní, ale i v hodnotení a klasifikácii. Keďže vydanie štátneho vzdelávacieho programu je vykonaním § 6 ods. 1 a § 94 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. a týmto zákonom je pre označenie špecifických vývinových porúch učenia zavedený pojem vývinové poruchy učenia, sú pod týmto pojmom uvádzané aj v tomto školskom vzdelávacom programe.

Cieľom vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami učenia v nižšom sekundárnom stupni je pripraviť žiakov na vzdelávanie na akejkoľvek strednej škole s prihliadnutím na ich schopnosti a možnosť vykonávať zvolenú profesiu.

V našej základnej škole sú žiaci s VPU vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu vypracovaného na základe záverov a odporúčaní z odborných vyšetrení vykonaných v zariadení výchovného poradenstva a prevencie – CPPP a P Nitra. Okrem toho je potrebné, aby žiak bol v odbornej starostlivosti špeciálneho pedagóga a psychológa, čo je zabezpečované po dohode so zákonným zástupcom a zakotvené aj v individuálnom vzdelávacom programe.

1. Ciele výchovy a vzdelávania žiakov s VPU

Žiaci základných škôl a špeciálnych tried pre žiakov s VPU v základnej škole plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl na nižšom sekundárnom stupni vzdelávania.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s VPU je pripraviť žiakov na vzdelávanie na akejkoľvek strednej škole s prihliadnutím na ich schopnosti a možnosť vykonávať zvolenú profesiu.

2. Stupeň vzdelania

Nižšie sekundárne vzdelanie

3. Profil absolventa

Osvojené kľúčové kompetencie absolventa základnej školy v prípade žiakov s VPU zodpovedajú profilu absolventa nižšieho sekundárneho stupňa školského vzdelávania, ktoré sú rozpracované v školskom vzdelávacom programe.

4. Vzdelávacie oblasti

Obsah školského vzdelávania žiakov s VPU v školskej integrácii v našej základnej škole je rovnaký ako obsah školského vzdelávania žiakov postupujúcich podľa školského programu.

Prierezové témy pre žiakov s VPU sú rovnaké ako prierezové témy v ŠkVP a vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu.

5. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s VPU sú rovnaké ako pre ostatných žiakov nižšieho sekundárneho stupňa v našej škole.

Individuálne schopnosti žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným narušením komunikačnej schopnosti a VPU. Začlenený žiak v školskej integrácii sa vzdeláva podľa učebného plánu školy. Obsah vzdelávania vychádza zo vzdelávacieho programu žiakov s VPU.

Špecifické predmety sú implantované do príslušných vzdelávacích oblastí (Jazyk a komunikácia) a ich výuka je realizovaná v rámci predmetu slovenský jazyk .

6. Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU, špecifiká výchovy a vzdelávania, dĺžka, forma výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania

6.1 Charakteristika výchovy a vzdelávania žiakov s VPU

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s vývinovými poruchami učenia sa podľa školského zákona (zákon č. 245/2008 Z.z.) postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia.

Pre výchovu a vzdelávanie detí a žiakov s VPU platia všetky ustanovenia uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, ktoré sú doplnené špecifikami uvedenými vo vzdelávacom programe pre žiakov s VPU.

Tento vzdelávací program je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre jednotlivé stupne vzdelávania. Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o nich.

Podľa tohto ŠkVP sa vzdelávajú žiaci, ktorí majú diagnostikované špecifické VPU podľa platnej medzinárodnej klasifikácie chorôb, 10. revízia (MKCH-10) v kategórii Poruchy psychického vývinu (F 80-89).

K týmto poruchám patria:

- špecifická porucha čítania –dyslexia
- špecifická porucha hláskovania - dysortografia
- špecifická porucha aritmetických schopností –dyskalkúlia

- zmiešaná porucha školských zručností -súčasný výskyt dyskalkúlie s dyslexiou alebo dysortografiou)
- iné vývinové poruchy školských zručností -uvádza sa dysgrafia
- nešpecifikovaná vývinová porucha školských zručností - neschopnosť učiť sa

Pre všetky uvedené poruchy platí, že sa objavujú od raného štádia osvojovania si danej zručnosti, nie sú jednoducho dôsledkom nedostatočnej príležitosti učiť sa, nevyplývajú z mentálnej retardácie alebo sensorického deficitu (poruchy zraku) a ich príčinou nie je získané poškodenie mozgu alebo ochorenie.

V popise príznakov (MKCH-10) dyslexie hlavnou črtou je špecifické a významné spomalenie vývinu schopnosti čítať. Narušené môže byť chápanie čítaného, spoznávanie čítaných slov, čítanie nahlas a tiež výkon v úlohách, ktoré vyžadujú čítanie. Často sa spája s dysortografiou a pretrváva až do dospievania, aj keď sa určitý pokrok v čítaní dosahuje. Dyslexii zvyčajne predchádza výskyt narušeného vývinu reči v anamnéze. Bežné sú pridružené poruchy v emocionálnej sfére a správaní v školskom veku. Dysortografiu charakterizuje špecifické a významné spomalenie osvojovania si písanej reči – správneho písania slov a pravopisu.

(Mikulajová In: Kerekrétiová a kol.,2009)

Pri dyskalkúlii ťažisko deficitov spočíva v kognitívnych poruchách. Dyskalkúlia je špecifická porucha matematických funkcií. Najvýraznejším prejavom je narušenie chápania symbolickej povahy čísla ako grafického znaku a neprimerané lipnutie na konkrétnych názorných predstavách. Jedná sa v podstate o poruchu abstraktného myslenia. (Matějček, 1995)

VPU majú individuálny charakter a vznikajú na podklade dysfunkcií centrálnej nervovej sústavy. Sú jedným z druhov narušenej komunikačnej schopnosti ako narušenie grafickej stránky reči: agrafia, alexia, akalkúlia, dyslexia, dysortografia, dysgrafia, dyskalkúlia. (Lechta In: Kerekrétiová a kol.,2009)

V klinickom obraze špecifických VPU sa okrem špecifických ťažkostí v osvojovaní si čítania, písania, pravopisu a matematických schopností vyskytujú aj ďalšie poruchy a dysfunkcie (všetky súčasne vidíme zriedka):

- deficit v poznávacích schopnostiach,
- deficit v jazykových schopnostiach,
- deficit v exekutívnych funkciách: v pozornosti, plánovaní a monitorovaní vlastnej aktivity,
- percepčno-motorické deficity,
- deficit v jemnej motorike a koordinácii,
- ťažkosti s orientáciou v čase a priestore,

- hyperaktivita, impulzivita. (Mikulajová In:Kerekrétiová a kol., 2009)

6.2 Špecifiká výchovy a vzdelávania

6.2.1 Počet žiakov v triede

V našej škole prebieha edukácia žiakov s VPU formou školskej integrácie, t. j. v triede spolu s ostatnými žiakmi danej triedy, pričom počet takto začlenených žiakov v jednej triede je maximálne traja žiaci s VPU.

6.2.2 Vzdelávanie žiakov s VPU v našej škole

Každý žiak, ktorý je vzdelávaný v školskej integrácii v našej základnej škole v triede spolu so žiakmi bez ŠVVP má vyplnený Návrh na prijatie. Predtým ako je vypracovaný Návrh na prijatie je potrebné, aby absolvoval príslušné psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenie a na základe záverov vyšetrení, ak je odporúčaná školská integrácia, musí zákonný zástupca požiadať riaditeľa ZŠ Beethovenova 1, Nitra o začlenenie dieťaťa. Pre takého žiaka je zabezpečená odborná špeciálno-pedagogická starostlivosť v spolupráci s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva alebo s centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Táto starostlivosť je zabezpečovaná po dohode so zákonným zástupcom žiaka a zakotvená i v individuálnom vzdelávacom programe.

Začlenený žiak sa vzdeláva podľa rámcového učebného plánu našej základnej školy a vzdeláva sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej len „IVP“) s prihliadnutím na narušenie. Obsah jeho vzdelávania vychádza zo vzdelávacieho programu pre deti a žiakov s vývinovými poruchami učenia. IVP je súčasťou Návrhu na prijatie. IVP sa aktualizuje podľa požiadaviek ročníka a aktuálneho stavu žiaka. Je pravidelne každé tri mesiace vyhodnocovaný priebežne v prípade potreby po konzultáciách so psychológom upravovaný. Psychológ metodicky usmerňuje vyučujúcich a spolupracuje na tvorbe IVP. Metódy a postupy používané na vyučovaní vychádzajú z výsledkov psychologickkej, logopedickej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky.

Riaditeľ školy zabezpečuje, aby v záujme žiaka boli rešpektované odporúčania uvedené v správe z odborného vyšetrenia k školskej integrácii k postupom pri vzdelávaní a k postupom pri hodnotení a klasifikácii.

6.2.3 Postup učiteľa žiaka s VPU vo výchovno-vzdelávacom procese

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ:

- akceptuje žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou a rešpektuje špecifiká jeho osobnosti
- rešpektuje správanie žiaka spôsobené jeho narušením
- podporuje a taktne usmerňuje jeho spôsoby seberealizácie
- povzbudzuje žiaka a vytvára príležitosti pre pozitívne hodnotenie
- stimuluje rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté
- podporuje všetky snahy žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu a vedie ku komunikatívnosti i ostatných spolužiakov
- žiakovi dôveruje a oslovuje ho rovnakým spôsobom ako ostatných spolužiakov
- poskytuje žiakovi podnety na hodnotiace myslenie a vedie ho k primeranému sebahodnoteniu
- vedie žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšuje jeho sebadôveru
- kladie na žiaka primerané požiadavky, nezľavuje v nárokoch a neoslobodzuje ho od činností, ktoré môže s individuálnou pomocou učiteľa alebo spolužiakov zvládnuť
- zachováva diskretnosť o problémoch žiaka s VPU a nereferuje o nich pred inými žiakmi či rodičmi.

Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ zohľadňuje špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou, ktoré môžu byť prítomné, napr.:

- ťažkosti pri niektorých myšlienkových operáciách
- pomalé tempo zapamätávania a narušenie pamäti
- motorická instabilita
- nedostatky vo vývine psychomotorických zručností
- znížená miera koncentrácie a vytrvalosti pozornosti
- neadekvátne emocionálne reakcie
- zvýšená unaviteľnosť
- znížená sebadôvera
- nerovnomerné výkony a i.

K zmierneniu prejavov a dôsledkov vyššie uvedených negatívnych vplyvov na vzdelávanie v triede zabezpečí učiteľ našej školy žiakovi nasledujúce podmienky:

- umiestni žiaka v triede tak, aby mohol vnímať výklad učiteľa všetkými zmyslami,

- do lavice posadí žiaka s takým spolužiakom, ktorý bude schopný a ochotný v prípade potreby pomôcť,
- pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese konzultuje s logopédom a so špeciálnym pedagógom príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,
- pri práci so žiakom používa vhodné pomôcky (podľa materiálno-technického vybavenia a možností školy, po dohode so špeciálnym pedagógom) a učí ho s nimi pracovať aj samostatne,
- a ďalšie podmienky podľa konkrétnych odborných odporúčaní (zo školského poradenského zariadenia a školského špeciálneho pedagóga).

Pre porozumenie a osvojenie preberaného učiva učiteľ:

- používa efektívne stratégie učenia,
- pracuje s námetom v takom rozsahu, ktorý je primeraný veku a mysleniu žiaka. V individuálnych prípadoch konzultuje rozsah učiva so špeciálnym pedagógom.
- pri vyučovaní využíva skúsenosti žiaka a nadväzuje na ne,
- nové pojmy vždy vysvetlí a objasní ich v rôznych súvislostiach,
- využíva názorný materiál a poskytuje žiakovi možnosť manipulácie s ním,
- nové učivo usporiada po krokoch a dodržiava postupnosť od jednoduchého k zložitejšiemu,
- systematicky sa venuje žiakovi individuálne, aby žiak postupne preberal celé učivo,
- poskytne žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie učiva,
- priebežne si overuje ako žiak porozumel učivu alebo úlohe,
- pri skúšaní a overovaní vedomostí žiaka volí formu písanú, ústnu i praktickú – uprednostňuje tú formu, ktorú v aktuálnom čase, prípadne aj pre konkrétny druh úloh odporúča školské poradenské zariadenie,
- otázky a úlohy zadáva tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne,
- pri skúšaní a hodnotení žiaka si overí či žiak porozumel zadanej úlohe,

Pri vzdelávaní žiaka s VPU je nevyhnutná úzka spolupráca školy a rodiny, vytvorenie atmosféry spoločnej zodpovednosti a ujasnenia cieľov i postupov vedúcich k ich dosiahnutiu. V priebehu nižšieho sekundárneho vzdelávania naša škola pomáha žiakovi s VPU pri jeho profesionálnej orientácii a tým prispieva k jeho úspešnému sociálnemu začleneniu.

6.2.4 Zásady hodnotenia žiaka s VPU

6.2.5

- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka s VPU učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť poruchy, ktorá má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.
- Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomitosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky.
- Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.
- Pri hodnotení a klasifikácii žiaka učiteľ nevyhnutne postupuje podľa odporúčaní špeciálneho pedagóga poprípade logopéda, ak sa jedná o žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou.
- spôsobom a možnostiach hodnotenia a klasifikácie triedny alebo vyučujúci učiteľ informuje zákonného zástupcu žiaka s VPU po konzultácii so školským psychológom.
- Pri hodnotení žiaka s VPU učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

6.3 Dĺžka výchovy a vzdelávania

Dĺžka vzdelávania žiakov s VPU v školskej integrácii v našej škole je 5 rokov (ISCED 2).

6.4 Formy výchovy a vzdelávania

Škola poskytuje žiakovi s VPU stupeň vzdelávania ISCED 2 formou školskej integrácie spolu s intaktnou skupinou v danej triede.

6.5 Podmienky prijímania

Do našej základnej školy sa žiak s VPU prijíma na základe psychologickej a špeciálno-pedagogickej a logopedickej diagnostiky v centre špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP) alebo v centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP). V prípade potreby môže poradenské zariadenie priamo, alebo na základe podnetu školy, vyžadovať aj odbornú lekársku diagnostiku alebo diagnostiku odborného zdravotníckeho

zamestnanca (neuroológ, psychiater, foniater, ORL, klinický logopéd a pod.). O prijatí dieťaťa s VPU rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CŠPP a CPPPaP), vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa. Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do školy poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.(§ 61 ods.1 zákona č. 245/2008Z.z.) Ak sa špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka prejavia po jeho prijatí do školy a žiak ďalej navštevuje našu školu, jeho ďalšie vzdelávanie ako vzdelávanie žiaka s VPU sa mu zabezpečí po predložení písomnej žiadosti zákonného zástupcu žiaka o zmenu formy vzdelávania a vyplneného Návrhu na prijatie predloženého riaditeľovi školy.

7. Učebný plán

Učebný plán je rovnaký ako učebný plán ŠkVP ISCED 2.

8. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky teda slovenský jazyk.

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie vychádzajú z výsledkov špeciálno-pedagogickej diagnostiky a v spolupráci s rodičmi (resp. zákonnými zástupcami) a príslušným poradenským zariadením a sú zakotvené individuálne v IVP začleneného žiaka.

10. Spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

V zmysle § 16, ods.3 písmeno a) a b) zákona č. 245/2008 Z.z. ako ostatní žiaci programu .

11. Personálne zabezpečenie

Personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov s VPU vychádza z finančných a materiálno-technických možností školy. O týchto žiakov sa stará školský psychológ, ktorý zabezpečuje súčinnosť medzi učiteľom a žiakom. Školský psychológ sa spolupodieľa na výchove a vzdelávaní žiaka s VPU a je uvedený i v IVP žiaka. Učiteľ a psychológ tvoria tím

rovnocenných odborníkov. Naša škola nateraz nedisponuje prostriedkami, ktoré by jej umožňovali zamestnávať asistenta učiteľa pre žiakov s VPU.

12. Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie

Materiálno-technické a priestorové zabezpečenie vzdelávania žiakov s VPU je rovnaké ako pri žiakoch bez ŠVVP, pričom je v rámci možností školy prihliadané na individuálne potreby žiakov. Podrobné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie vzdelávania žiakov s VPU je uvedené v IVP konkrétneho žiaka.

13. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní sú rovnaké ako v Škvp. Okrem toho pri vzdelávaní žiakov s VPU postihnutím je vytváraná vhodná štruktúru práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov vychádzajúc z ich individuálnych potrieb.